

1. Lisbon, Portugal 2. Toledo, Spain 3. Naples, Italy 4. Messina, Sicily 5. Curfu, Greece 6. Monopoli, Italy 7. Venice, Italy

- Don Isaac Abarbanel was born in 1437 to a distinguished family in Lisbon, Portugal. Eventually, he became a treasurer and close council to King Afonso V.
- After the death of King Alfonso V in 1481, his son, Juan II, ascended to the throne. In 1483, Juan II suspects Abarbanel of treason and issues an order of execution for Abarbanel.
- To escape this order, Abarbanel flees to Toledo, Spain. There he writes his commentaries on Yehoshua, Shoftim, and Shmuel in the span of six months.
- After attempts to prevent the Spanish expulsion prove futile, Abarbanel leads 300,000 Jews out of Spain [this count is according to Abarbanel, other disagree].
 - https://youtu.be/QMu_7tPDr7Q - Short clip showing the royal ledger of Ferdinand and Isabella's court containing both the expulsion edict and declaration of support of C. Colombus.
- Dies in Venice, 1508

1. Don Isaac Abarbanel [1437-1508, Portugal, Spain, Italy], Hakdamah, Zevach Pesach

אמרתי עת לעשות לד' פירוש בהגדות הפסח מקיף בענייני הגלות וסיבותיו ובאופני הגאולה ונפלאותיה כולל פרשיות ודרושים וטעמים נכבדים חדשים לא שערום הראשונים מתוקים מדבש ונופת צופים ואקרא שם המאמר הזה זבח פסח כי הוא זבחי אלקים מרוח נשברה

I said [to myself], 'Now is the time to act for G-d' [and] explain the Hagaddah of Pesach, including the topic of exile and its causes, as well as redemption and its wonders. It will include explanations, thoughts, and reasons - wonderful and new that haven't been spoken of previously; sweeter than honey and the drippings of honeycombs. I will call this essay 'Zevach Pesach' for it is an offering [zevach] to G-d from a broken spirit...

2. Don Isaac Abarbanel [1437-1508, Portugal, Spain, Italy], Zevach Pesach on Dayeinu

שער עשירי - כי מה הרווחנו אנשי הגלות כמונו היום כשיצאו אבותינו ממצרים לשנאמר ואילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים עדיין אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים כי אולי היינו יושבים שם בשלוה משיבתנו בגלות אדום וישמעאל וכמו שאמרו אבותינו הלא טוב לנו עבוד את מצרים ממותנו במדבר העמים מתוך השמדות והגירושין, - אשר לחרב ואשר לרעב לרעב ואשר לשבי לשבי, ויותר מהמה היציאה מכלל הדת לתוקף הצרות.

Gate Ten - What have we, who are also in exile, gained from the fact that our forefathers were taken out of Egypt? Perhaps, if G-d hadn't taken them out and we were still enslaved there, we would be living in more peace than our current exile! [This is akin to the argument] that our forefathers voiced, "It is better for us to be enslaved in Egypt than to die in the desert" [of] the nations amidst oppression and expulsions - some by sword, some by hunger, some by captivity, and more than these - those who leave religion behind as a result of oppression.

- ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים ואמנם מה הרווחנו ביציאת מצרים ובגאולה משם הנה בלא ספק קנינו בזה שלוש מעלות עליונות שאנחנו גם היום זוכים בהם
- האחת שנודעה לכל באי עולם מעלת האומה לפני ד', שהשחית וביטל הסדר הטבעי והכוחות השמימיות והשרים העליונים בעבורה, לא עשה כן לכל גוי.
 - והשנית הכבוד המדומה שקנו אבותינו ביציאתם משם ביד רמה ובירושת הארץ והמעלה והכבוד אשר קנו בה ימים רבים ומעלת האבות

וכבודם היא ירושה רבה לבאים אחריהם

• והשלישית שאם לא יצאנו ממצרים לא באנו לפני הר סיני לא קיבלנו תורה ומצוות לא שרתה שכינה בינינו לא היינו עם סגולה לאלקים והשגחתו דבקה עמנו שהיא התכלית האחרון והשלימות העליון אשר לנו... הלא אלה הדברים כולם אף על פי שאנחנו בגלות אנו זוכים בהם.

1 - The greatness of the Jewish people in the eyes of G-d was made known to all people, for G-d uprooted the natural order, heavenly forces, and supernal rulers for the sake of this nation and none other.

2 - The tremendous honour that we acquired in being taken out 'with a mighty hand' and in inheriting the land of Israel is a great inheritance for all descendants.

3 - If we had not left Egypt, we would not have been brought to Mt. Sinai, received the Torah and mitzvot, and experienced the Shechina resting amongst us. We would not have become G-d's chosen nation, with Divine Providence being a part of our lives. This is the pinnacle of our greatness... even though we are in exile, nevertheless we merit these things.

3. **Don Isaac Abarbanel** [1437-1508, Portugal, Spain, Italy], **Zevach Pesach on Dayeinu**

כי שחה לעפר נפשי אמרתי נגזרתי דברתי אני אל לבי למה תהיה כאיש נדהם או חולם חלום למה תמות בלא עתך... צדיק הוא ד' כי כל דרכיו משפט, שים נא כבוד לד' ובתורתו תהגה, דרוש מעל ספר ד' פיקודי משמחי לב, כי הם מקור מים חיים בארות בארות.

For my soul prostrates to the dust, I said, 'I am doomed.' I thought to myself, why should I be like a man overcome or dreaming? Why should you die before your time? ... G-d is righteous, all of his ways are just. Give honour to G-d and contemplate his Torah! Search in the Book of G-d, commandments that gladden the heart for they are the source of living waters, cisterns [upon] cisterns.

4. **R' Joseph B. Soloveitchik** [1903 - 1993, Russia, USA], **Recorded by R' H. Schachter, Beit Yitzchak 45, 5774** - <http://goo.gl/F2ocLH>

The mesorah is passed from one person to another through two conduits: explanation and fascination. Explanation is logical; it is when the rabbi bestows knowledge to the student, that is, the knowledge and understanding of the mesorah. On the other hand, fascination is characterized by the student's amazement at the rabbi's religious character and is influenced by it. However, the rabbi doesn't have the ability to teach this experience to the student, it isn't something that can be taught. Rather, the rabbi should focus on his own experience. In so much as he is love-sick with G-d and his own experience is a powerful one, then it has potential to impact the student. Accordingly, the approach to teaching the love of Torah and fear of Heaven is through the medium of shared experience and by the educator making his own experience clear to the outside observer.